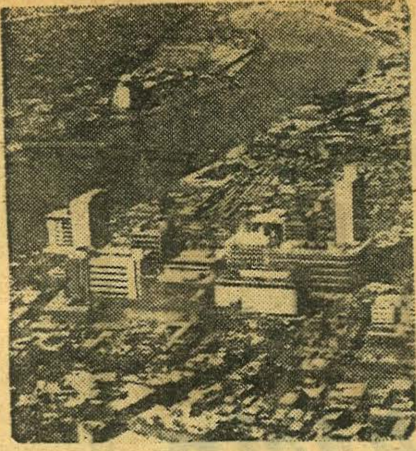

Sebil
herşey hak için

İslâm Âleminin kalbi bir kere daha İstanbul'da çarptı

IRAK

Nüfusu: 10.765.000 (1974)
Yüzölçümü: 438.446 km.
Başşehir: Bağdad
Mühim Şehirleri: Musul, Kerkük ve Basra
Lisanı: Arapça
Askeri gücü: 90.000 kişilik bir kara, 2000 kişilik bir deniz ve 9500 kişilik bir hava gücüne sahiptir.
Parası: Irak Dinarı (30 Lira)

Irak, 9. asırdan itibaren Türk hâkimiyetine dâhil olmuş bir devlettir. Selçuklularla başlayan bu hâkimiyet 1534'de Osmanlılara geçmiş ve bu durum 1. Dünya Savaşına kadar devam etmiştir. Bu savaştan 1930'a kadar İngiliz himâyesinde kalmış bu tarihte bağımızlığını kazanarak krallık hâkimi olmuştur. Krallık, 1958'de bir darbe ile kaldırılmıştır. Kuzey'de Kürt isyânı ise 1975'de kesin bir şekil de Kürtlerin mağlûbiyeti ile sonuçlanmıştır.

Irak bir tarım ülkesi olmakla beraber iktisadiyatı petrole dayanır.

★

LÜBNAN

Önemli şehirleri: Tripoli, Zahle, Saida, Tyre
Gazeteler: Al-Anwar, An-Nahar, Al-Dyar
Parası: 1 Sterlin = 5.30 Lübnan Poundu (1975)
1 U.S. Dolar = 2.25 L.D. (1975)

Bir Asya ülkesidir ve Akdenizin Doğu kıyısında yer almaktadır. Kuzeyde ve doğuda Suriye, güneyde İsrail ile komşudur.

Ülke ekonomisi geleneksel olarak özel teşebbüse dayalıdır. Nüfusun büyük sanayi alanında, bir bölümü de tarımda çalışır. Tahıl, zeytin ve narenciye üretilir. Gıda sanayii ve çimento başlıca sanayi dallarıdır. Başlıca ihracaatı; elma, armut, yumurta, fasulye, yün, başlıca ithalâtı: hayvan, otomobil, buğday, petrol.
İlk ve orta öğretim devlet trafından sağlanır.

GAMBIA

Nüfusu: 510.000
Yüzölçümü: 11.295 km.
Başşehri: Bangul (Bengül)
Lisanı: İngilizce ve diğer mahallî diller.
Askerî gücü: Savunmasından İngiltere mesuldür.
Parası: Doları (Yaklaşık 6.90 kuruş)

Gambia bir Batı Afrika ülkesidir. 80 km.lik bir kıyı şeridi ile Atlas Okyanusuna açılır. Her üç yandan Senegal ile çevrilidir.

Gambiyayı 16. asırda Portekizli-1970'den beri Cumhuriyetle idâre edilir.

İktisaden geri kalmış bir ülkedir. Yer fıstığı üretir ve ihraç eder. ler keşfetmiş ve kesif bir esir ticaretine sahne olduktan sonra 1843'te İngilizlerin eline geçmiştir. 1965'te İngiliz Milletler Topluluğuna dâhil bağımsız bir ülke hâlini almıştır.

★

PAKİSTAN

Nüfusu: 68.000.000
Yüzölçümü: 804.000
Başşehri: İslâm Abat
Mühim Şehirleri: Liyalpur, Haydarabat, Multan
Lisanı: Urduca ve yerli birçok lehçelere sahiptir. İngilizce de bilen çoktur.
Savunma gücü: 268.000 kişilik kara, 17.000 kişilik hava ve 10.000 kişilik deniz kuvvetleri olmak üzere daimi bir orduya sahiptir.
Parası: Rubi (Yaklaşık 11,40 kuruş)

Asya'nın güneyinde bulunan bu kardeş ülke 1947 yılında muhtariyetine kavuşmuştur. İktisadi geliri ziraate dayanır. Öğrenim çağındaki çocukların ancak yarısı okula gidebilmektedir. 8 Üniversitesi vardır. İlk mektep parasızdır.

TÜRKİYE

Önemli Şehirleri: Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Bursa, Gaziantep, Eskişehir, Konya.
Gazeteler: Hürriyet, Milliyet, Cumhuriyet, Günaydın, Tercüman, Son Havadis, Barış, Milli Gazete, Orta-Doğu
Parası: 1 Sterlin = 30,— TL. (1976 Mart)
1 Dolar (U.S.) = 15.50 TL. (1976 Mart)
1 DM = 6.15 TL. (1976 Mart)
(1 Lira = 100 Kuruş)

Asya ve Avrupa Kıtalarını birleştiren, Karadeniz ile Akdenizi birbirine bağlayan topraklar üzerinde bulunmaktadır. Doğuda İran ve Sovyetler Birliği, Güneyde Irak ve Suriye, Kuzey-Batıda ise Bulgaristan ve Yunanistan ile komşudur.

Türkiye Cumhuriyeti 29 Ekim 1923'de ilân edilmiştir. İlk Cumhurbaşkanı Kemal Atatürk'tür. Anayasay göre Cumhurbaşkanı 7 yıl için seçilir. Yürütme görevi Başbakan Başkanlığındaki Bakanlar Kurulu tarafından yapılır. Yasama Organı Senato ile Millet Meclisinin oluşturduğu Türkiye Büyük Millet Meclisidir.

Ekonomi: tarım, hayvancılık, sanayi ve madenciliğe dayalıdır. Petrol üretilmektedir. Kalkınma Beş Yıllık Plânlara göre yapılmakta ve sanayi alanında hızlı bir gelişme sağlanmaktadır.

Üniversitelere bağlı 200'e yakın Yüksek Öğrenim Kurumu vardır.

BÜTÜN MÜ'MİNLER KARDEŞTİR

MEHMED C. ÇİFTÇİGÜZELİ

Geçirdiğimiz hafta İstanbul'un ilk hareketliliği Yeşilköy Hava limanı'nda başladı. Tarassut kulesinin sinyalleri, uçakların ıslıklarında kayboluyordu. Çalışan telsizler merkez büroyu aramakla kalmıyor, siyasi polis ve istihbarat teşkilâtının dosyalarına notlar düşüyordu. «Alo alo.. burası Yeşilköy.. ben...... bütün tedbirleri yeniden gözden geçirildi.. herşey yolunda, Endenozya delegelerini memleketimize getirecek uçak limanımıza inmek üzere..»

Havaalanı bu kadar basın mensubunu hiç bir zaman birarada görmemişti. 287 yabancı 569 gazeteci, 54 Basın-Yayın Umum Müdürlüğü mensubu takip ediyordu. 7. İslâm Ülkeleri Dışişleri Bakanları Konferansı'nı. Adım başında bir polis vardı. Kuş uçmuyordu.

Gelen misâfirleri umûmiyetle Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil karşıladı. «Esselâmüaleyküm» diyordu gelen delegeler.. Musafahadan sonra bütün konferans boyunca kendilerine tahsis edilen arabalarına binip Sheraton Oteli'ne gidiyorlardı. Gelen yabancı gazeteciler ise İnter Contienental Otelinde ağırlanıyorlardı.

Her iki otelin bir salonu ise mescit haline getirilmişti. Sheraton Oteli'nin mescidi Vakıflar Umum Müdürlüğü tarafından en nâdide halılarla donatılmıştı. Sheraton Oteli'nde delegeler kaldığından emniyet mensupları çalışmalarımızda müşkülât çıkartıyorlardı. Her katta üç polis, salonlarda, çarşıda, asansörlerde, kapı girişlerinde, aralıklarda tek kelime ile polis çemberinde idi otel; içten olsun dıştan olsun!.. Lobi'de geziniyorum.. bunlar Afrikalı; iri dudaklı, büyük gözlü, uzun boylu siyah.. bunlar Bayram Emin (İdi Amin) in ülkesinden şık, konuşgan, kıvır kıvır saçlı, bunlar güney doğu Asya'dan orta boylu, hafif şişman, çekik gözlü, devamlı mütebessim.. bunlar ise maşlahlarıyla, peşularıyla bembeyaz giysilere bürünmüş Arabistan yarımadası'nın insanları.. hepsinin müşterek bir yönü var; rengi, ırkı, boyu, bosu ne olursa olsun; çağlarüstü bir düzene tâlip ak dilekli, geniş yürekli insanlar!..

KONFERANS BAŞLIYOR

Mehterbaşı tekmil alıyor, emir veriyordu.. «destur». Konferansa iştirak edecek delegeleri, misâfirleri, gözlemcileri ve vazifelileri mehter takımı ile karşıladık. Kültür Sarayı'nın önünde at nalı şeklinde yerini alan mehter, bütün haşmeti ile polis arabalarının ve motorsikletlerinin sirenlerini yeniyordu.

«Meydanı gaza aşk ile tekbirler alınca»

Cenk elbisesi ile mehterbaşı'nın iki yanında yeralan temsilî Osmanlı Askerleri selâma duruyorlardı, marşla birlikte. Boğaz'ın serinliği, henüz ısınmaya başlayan İstanbul'un sıcaklığına tesir ederken; Eyüp sırtlarından esen rüzgâr, halkın duâlarına ortak âheste âheste sarayın sağ yanı başında duran 12 ayrı bayrağını uhuvvet ve tesânüdü ifâde eden bir gururla dalgalandırıyordu.

TV canlı yayın yapıyordu. Buna rağmen halk, sokaklara taşmış alkış tufanı içinde delegelere tezâhüratta bulunuyordu. Televizyonun yayını anında Katar, Suudi Arabistan ve Irak'tan izlenebiliyordu. Yine TV eurivision aracılığı ile özet yayın olarak Konferansı bütün dünyaya ulaştırıyordu.

Konferansa yalnız husûsî kartla geriliyordu. Delegelere kırmızı, vazifelilere mâvi, gazetecilere, yeşil polislere pembe, diğer vazifelilere beyaz kart verilmişti Başbakanlık Basın Yayın Umum Müdürlüğü tarafından. Delegeler alkışlar arasında konferansın yapılacağı salona geldiler.

Törende Başbakan Yardımcıları Prof. Dr. Necmeddin Erbakan, Turhan Feyzioğlu, Alpaslan Türkeş, Millî Selâmet Partili bütün Bakanlar, Ferruh Bozbeyli, Senato Başkanı Tekin Arıburun, CHP'den Turan Güneş, Orhan Eyüboğlu İstanbul Valisi Namık Kemal Şentürk, İstanbul Belediye Başkanı Ahmet İsvan ve Diyanet İşleri Başkanı da Basın Yayın Umum Müdürlüğünün davetlisi olarak konferansta hazır bulundular.

(Devamı 5: sahifede)

BU HATALAR NE ZAMANA KADAR SÜRECEK

Yazan: Said ŞÂMİL

Türk devlet ricâli tarafından tatbik edilen hatalı siyâset neticesi yok yere bir Moskova Knezliği kuruldu. Bu topraklar, Finlere aitdi. Fin toprakları üzerinde kurulan Moskova'da halkın bir kısmı Fin, bir kısmı Türk, bir kısmı Rus'tu. Knez Alexander Novoski kurnazdı. Altın Ordu Hanı'na nüfuz etdi. Bir yolunu bularak küçük oğlu Daniyel'i buraya knez tayin ettirdi. Bu genç knezin vazifesi Slav râiyye arasında cereyan eden hâdiselerden Han'ı haberdâr etmekti.

Bu muhbir-i sâdık oğlunu, bir Moğol prensesiyle evlendirmesi, Daniyelzâde'lere şeref bahşettiği gibi mazhar oldukları itimâdı da arttırdı. Ruslardan hâne başına alınan yıllık verginin cibâyeti selâhiyeti de onlara verildi. Bu sûretle hasım denecek derecede birbirine muârız olan kuzey Slavlarıyle güney Slavları arasında Moskova, millî bir bağlantı merkezi durumuna geldi. Bunu gören Rus Ortodoks Klisesi Baş Metropolidi, Petro'nun da buraya taşınıp yerleşmesi bu şehre mânevî bakımdan bir üstünlük kazandırdı.

Vaktaki, Emir Timur'la Toktamış Han ihtilâfa düştüler. Türkistan orduları İdil boyundaki Türk mâmûreleri yıkıp yaktı. Neticede Altınordu Devleti parçalandı. İşte bu hengâmda Moskova etrâfında merkezleştirilen Slavlık kül hâlinde ortaya çıkma fırsatını bulmuş oldu. Kurnaz Rus Diplomasisi'ne karşı Türk Dünyası'nın siyasî perişâniyyeti ilk olarak kendini burada göstermiş oldu.

İkinci büyük siyâsi hata Osmanlı İmparatorluğu'nun en haşmetli devri olan Kanûnî Sultan Süleyman Han zamanındadır. Viyana surlarını döven Osmanlı Ordusu'ndan intikam almak için batılılar, muhârip bir unsur olan Rusluğu harekete geçirmeyi kararlaştırmışlardı. Evvelâ Papa, son Bizans İmparatoru'na mensûb olan bir prensesi Çarlara gelin gönderdi. Bu sûretle Rus Çarları'na Bizans Tahtına bir nevî verâset hakkı verilmiş oluyordu. Rus bayrağına Bizans kartalı kondu. Kremlin'de Bizansvârî merâsim kuruldu. Bütün bunlara rağmen III. İvan Türkler'e karşı harekete geçmek istemedi. Vakta ki; bir ucûbe-i hilkat olan yarı mecnûn IV. İvan tahta geçti. Kendine has vahşi âyinli bir tarikat kurdu. Hempâları vâsıtasiyle sağa sola tasalluta başladı. Bundan cür'et alan papazlar, etrâfını sardılar. O'na, Kazan Hanlığı'na karşı harekete geçme fikrini telkîn etme imkânını buldular.

Bu çar, mecnûndu. Fakat kendine has acîb bir tecessüs kudretine sahibtl. Hıristiyanlığın mukaddes bir kahramanı olmak için Kazan Hanlığı'nı altüst etme fikri hoşuna gitmekle beraber Besarabya hududunu aşan Osmanlı Ordusu'ndan çekindiği kadar Osmanlı himâyesinde bulunan Kırım Akıncılarından da korkuyordu. Nihâyet buna da kurnazca bir tedbir hazırlandı.

Kırım Hanlığı ile Kazan Hanlığı arasındaki çekememezliği istismâr etme hevesine düşüldü. Giranbahâ hedâyâ ile tec hiz edilmiş bir hey'et yola çıkarıldı. Bunlar evvelâ Kırım Hanı'yle anlaşacak ve O'nun delâletiyle İstanbul'a gidecekti. Bu hey'et tasavvurun fevkinde bir kolaylıkla şımarık Kazan'a haddini bildirme ameliyesinin icrâsı husûsunda Kırım Hânı'ndan müsaade aldılar. O kâfi değilmiş gibi İstanbul'da Reisül küttâb'ın ve Vezirülkebir'in tashibinede nail oldular. Bu sâyede Türk Dünyası için bir felâket olan Kazan Hanlığı'na taarruz plânı tatbik mevkiine konulmuş oldu.

Bu gibi bir Rus tecâvüz ihtimâlini nazar-ı itibâra alan Kazan Bigesi, Zever Safâgiray Hân'ın tahtına erkek vâris bırakmadan vefât etmesi üzerine, Haccı bahâne ederek İstanbul'a kadar gelmiş Yavuz Sultan Selim Hân'la mülâki olmuş, Rus tehdîdine karşı himâyesini niyaz etmiş, üstelik Kanûnî'nin anası olan kızını hükümdarla evlendirmiş bu suretle müsterih ve mûtmain memleketine dönüp gitmiştir. O yapılan bu anlaşmaya istinâden yardımına Osmanlı Muharipleri'nin gelmesini beklerken, karşısına Germen ve İskoç teknisyenlerinin yardımıyla, techiz edilmiş bir salip ordusunun dikildiğini görünce, şaşırmış ve Türk Dünyâsı için bir ölüm-kalım olan bu hücûmu çarnaçar özvarlığıyle göğüslemek zorunda kalmıştır.

İdil (Volga) ile Ural, Rusluk'ta dahil batıya karşı, büyük Türk Dünyâsı'nın en hassas müdâfaa hattıdır. Coğrafî icâbâta dayanan bu hattın çökmesi Türk Anavatanı'nın kül olarak yıkılması demekti. Bu hakikati Büyük Selim Hân görmüştü. Öz anasının yurdu olduğu halde, bunu maalesef haşmetlû Süleyman Hân göremedi. Vakta ki Müthiş İvan, fırsatı kaçırmamak için Ester Hân'a ikinci hamlesini yaptı ve Hazar Denizi'ne indi. İşte o zaman, ince ince Rus diplomasisi'ne karşı ikinci kere mağlûbiyete uğrayan Türk Siyâsileri kendilerine gelir gibi oldular ve Don'dan Volga'ya kanal açmak sûretiyle Rus akınlarına karşı ikinci bir müdafaa hattı kurmak hevesine düştüler. Fakat bilgisizlik ve idâresizlik neticesi bu işide yüzlerine gözlerine bulaştırdılar.

Türk Devlet ricâlinin irtikâb ettikleri bu siyâsî tedbirsizlik neticesi fiilen Türk varlığını kemiren canavar bir Rus İmparatorluğu kurulmuş oldu. Bu imparatorluğun bekası ve lnkişâfı tabiî olarak Türk Dünyasının zevâline, yok olmasına bağlıydı. Târihî bir icap olan Türk-Rus müsâraasının dayanağı budur. Bunu duymamak, bunu görmemek Türk Hâriciyesi hesabına bir fâciadır.

Türk târih yazarları bu târihî müsâraanın ne felsefesi ve nede yıkıntısı üzerinde durmamaktadırlar. Buna karşılık Rus târihini tedkik edenler, Çarizm devrinde doğuya doğru, Türklerin azameti kadar Türk varlığına ihdas etmekte olduğu ülkelerine karşı yapılan hamletahribatada kolaylıkla nüfuz edebilirler. Bu hâl, bu minval üzere nerelere varacaktır? Bil-

(Devamı Sayfa 15. de)

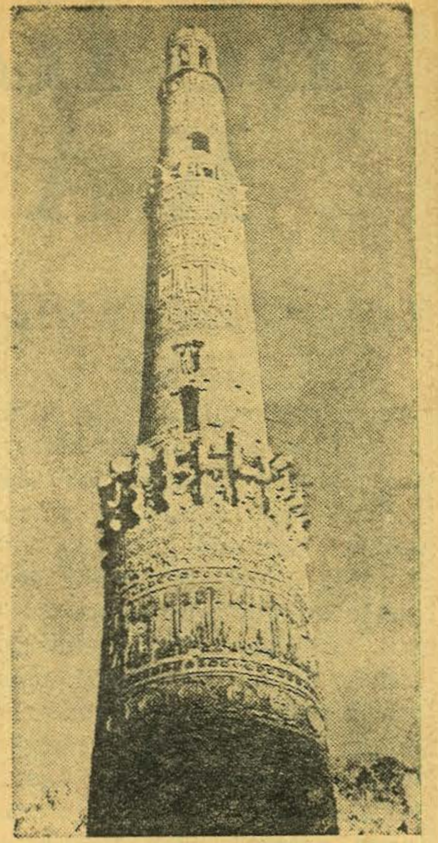

7 NCİ İSLÂM ZİRVE KONFERANSINA KATILAN

ÜLKELER ve HEYETLERİ

KATILAN ÜLKE	TEMSİLCİ
1- Ürdün	Dışişleri ile muvazzaf Devlet Bakanı Zeid Samir Riafi
2- Irak	Dışişleri ile muvazzaf Devlet Bakanı Nizam Elsavi
3- İran	Dışişleri Bakanı Abbas Ali Khalatbari
4- Mısır	Dışişleri ile muvazzaf Devlet Bakanı Muhammed Riyad
5- Bahreyn	Dışişleri Bakanı Muhammed Bin Mubarek El Halife.
6- Cezayir	Dışişleri Bakanı Abdülaziz Buteflika
7- Afganistan	Dışişleri Bakan Yardımcısı Vahit Abdullah
-8 Maldiv Adaları	Devlet Başkanı Yardımcısı İbrahim Sihab
9- Gambia	Dışişleri Bakanı El Hacı Aliev Badara Njie
10- Gabon	Dışişleri ile muvazzaf Devlet Bakanı Okumba D'Okwatseque
11- Kamerun	Dışişleri Bakan Yardımcısı Adamu Nijoya
12- Yemen eDmokratik Halk Cumhuriyeti	Dışişleri Bakanı Salih Mutil
13- Endonezya	Dışişleri Bakanı Adam Malik
14- Katar	Dışişleri Bakanı Şeyh Suhaim Bin Hamad El-Tani
15- Suudî Arabistan	Dışişleri Bakanı Prens Suud El Faysal
16- Sudan	Dışişleri Bakanı Cemal Muhammed Ahmet
17- Suriye	Dışişleri Bakanı Abdülhalim Kaddam
18- Tunus	Dışişleri Bakanı Habib Sati
19- Birleşik Arap Emirlikleri	Dışişleri Bakanı Ahmed Halife El Sovadi
20- Yemen Arap Cumhuriyeti	Dışişleri Bakanı Abdullah El-Assnaj
21- Nijer Cumhuriyeti	Dışişleri Bakanı Houmouni Djermakoye Amadou
22- Mali Cumhuriyeti	Dışişleri Bakanı Albay Samba Cisskho
23- Senegal	Dışişleri Bakanı Assane Seck
24- Uganda	Kooperatif ve Pazarlama Bakanı Mustafa Ramazan
25- Malezya	Dışişleri Bakanı Tengku Ahmed Rithaudden Bin Tengku İsmail
26- Libya	Dışişleri Bakanı Abdül Münim El-Huni
27- Oman Sultanlığı	Dışişleri ile muvazzaf Devlet Bakanı Kays Abdulmunim El Zouwawi
28- Fas	Dışişleri ile muvazzaf Devlet Bakanı Dr. Ahmed Laraki
29- Bangladeş Halk Cumhuriyeti	Dışişleri Bakanı Sedat Muhammed Sayem
30- Çat Cumhuriyeti	Dışişleri Bakanı Wadel Abdulkadir
31- Gine Cumhuriyeti	Dışişleri Bakanı Fily Cissoko
32- Gine-Bissau Cumhuriyeti	Dışişleri Bakanı Victor Sande Maria
33- Kuveyt	Dışişleri Bakanı Seikh Sabah El-Ahmad El-Sabah
34- Lübnan Cumhuriyeti	Dışişleri Bakanı Philipe Takla
35- Moritanya Cumhuriyeti	Dışişleri Bakanı Hamdi Ould Maknass
36- Pakistan	Dışişleri Bakanı Aziz Ahmed
37- Filistin	Filistin Kurtuluş Teşkilâtı Siyasi Daire Başkanı Faruk Esad Kaddoumi
38- Sierra-Leone Cumhuriyeti	Dışişleri Bakanı F.M. Minah
39- Somali Demokratik Cumhuriyeti	Dışişleri Bakanı Ömer Arteh Ghalib
40- Yukarı Volta Cumhuriyeti	Dışişleri Bakanı Major Saye Zerbo
41- Türkiye	Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil

Nüfusu: 18.800.000 (1974)
Yüzölçümü: 647.947 km.
Başşehri: Kabil
Mühim şehirleri: Kandehar, Herat, Tagab
Lisanı: Puştuca, Farsça
Askeri gücü: 80.000 kişilik kara ordusu, 3,000 kişilik hava ordusu, 13.000 kişilik jandarma teşkilâtı
Parası: 1 dolar: 55 Afgan parası
Paraları: Afganî
Türk parasıyla 18 kş.

Asya kıtasının ortasında yer almıştır. Kuzeyden Sovyetler Birliği, Batıdan İran, Doğudan Çin, Güneyden ve Doğudan Pakistan ile komşudur. Denizle irtibatı yoktur. 1973 yılına kadar krallıkla idare edilmiş. Bu yılın Ağustos ayında kral tahtından vazgeçmiş eski başvekillerden Muhammed Davud devlet reîsi olmuştur. Şimdi Cumhuriyet'le idare edilmektedir.

Ekonomisinin temeli ziraata dayanır. Yerli sanayi gelirin % 7'sini teşkil eder. Yün, pamuk, meyva, karakul derisi ihraç eder. Petrol, demir, tabii gaz, kömür mühim madenleri arasındadır.

Afganistan'da ilk mektep mecburi ve parasızdır. İki Üniversitesi vardır. Şimdi bitaraf bir politika takip etmektedir.

CEZAYİR

Nüfusu: 16.275.000 (1974)
Yüzölçümü: 2.381.741 Km.
Başşehri: Cezayir
Mühim şehirleri: Oran, Konstantin, Annaba, Sidi-Bel-Abbeş
Lisanı: Arapça, Fransızca, Berberice
Askeri gücü: 63.000 kişilik bir ordusu vardır.
Parası: Cezayir DİNARI
1 Dolar: 4.137 Dinar (1974)
1 Dinar: 2.085 TL.

Cezayir, Afrika'nın Kuzeyinde, Akdeniz kıyılarında yer alır. Topraklarının büyük bir kısmı kurak ve çöllerle kaplıdır. Fas, Tunus, Libya, Nijer, Moritanya ve Mali ile komşudur. Kuzeyden Akdenizle çevrilidir.

Cezayir, 1517'de Osmanlı İmparatorluğuna katılmış, 1847'de ise Fransız işgâline uğramıştır. 1962'de istiklâllerine kavuşan Cezayir'de 1964'te kansız bir ihtilâl olmuştur. Birleşmiş Milletler, Afrika Birliği Teşkilâtı ve Arap Birliğinin üyesidir. Cumhuriyetle idare edilir.

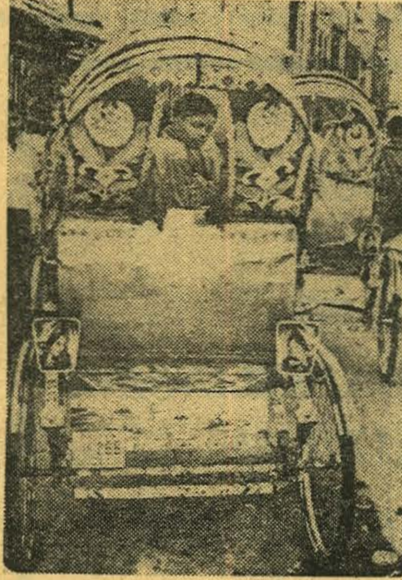
Cezayir iktisâdi tarıma dayanır. Petrol üretiminde dünyâ 14. cüsüdür.

—oOo—

BANGLADEŞ

Nüfusu: 83.150.000 (1973)
Yüz ölçümü: 142.776. Km.
Başşehri: Dakka
Mühim Şehirleri: Çittagong, Hulna, Naryanganj
Lisanı: Bengali
Askeri gücü: 17.000 kişilik Kara ordusu, 13.000 kişilik bir gönüllü ordusu vardr.

1971 Mart ayında Cumhuriyet ilân edildi. Ekonomisinin temeli ziraattir 6 Üniversite ve 269 kolleji bulunmaktadır.

BAHREYN

Nüfusu: 250.000 (1974)
Yüzölçümü: 369.000 km.
Başşehri: Manama
Mühim şehirleri: Muharrak, Hadd, Rifaa
Lisanı: Arapça
Askeri gücü: 1300 kişilik emniyet işlerine bakan ordusu vardır. Bahreyn'de Amerikan donanmasının yakın doğu filosu da üstlenmiş durumdadır.

Parası: Dinar (3,54 cm.)

Bahreyn şeyhliktir. Halen iktidarda bulunan şeyh ailesi 1782'den beri devletin başında bulunmaktadır. 1971'den beri de muhtar bir idareye sahiptir.

Millî geliri: 5880 TL. ile dünyanın zengin ülkeleri arasındadır.

Başlıca kazancı petroldendir. Maarifi parasızdır.

DUBAİ

Dubai'nin yüzölçümü 3.900 km² dir. Ülkenin nüfusu 100.000 kadardır ve genellikle Dubai ve Deira olarak ikiye ayrılan Dubai şehrinde toplanmıştır.

—oOo—

ŞARCAH

Şarcah'ın yüzölçümü 2.600 km. kare'dir.

—oOo—

ACMAN

Acman Emirliği, Şarcah'ın on mil kuzeydoğusunda, bir körfez üzerinde yer alır. Yüzölçümü 250 km. karedir. Federasyonun en küçük üyesidir. Nüfusu 26.000 kadardır.

—oOo—

ÜM-EL-KAYVAN

Emirliğin yüzölçümü 800. km. karedir. Güneybatıda Acman'la, kuzeydoğuda Resul Keyma arasında, kıyı kesiminde yer alır. Emir Şeyh Ahmed bin Reşid el Molla 1929'dan beri yönetimi elinde bulundurmaktadır.

MALEZYA

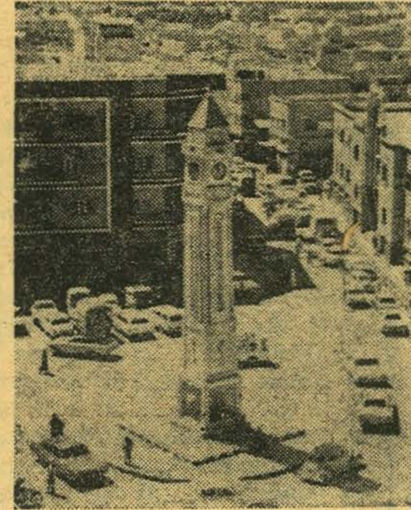
Nüfusu: 11.70.000
Yüzölçümü: 127.316 km.
Başşehir: Kuala Lumpur
Mühim Şehirler: Malakka, Tvn, Jahore Bahro, Utusan,
Lisanı: Malayca
Askeri gücü: 66.200 kişilik bir ordusu vardır.
Parası: Malezya Doları

Malezya yarımadası, Asya'nın güneydoğu ucunda yer alır. Kuzeyinde siyam, güneyinde Endonezya vardır. 13 eyaletten meydana gelen bir federasyondur. Ekonomisi ziraata dayanır. Kauçuk, kalay, hurma yağı ve kereste ihraç eder. Son yıllarda petrolüde mühim bir yer tutar. Pirinç, başlıca gıdalarından biridir. Ekseriyet okuma yazma bilmektedir. 4 Üniversitesi vardır.

—oOo—

MALİ

Nüfusu: 5.600.000
Yüzölçümü: 1.204.000 km.
Başşehri: Bamako
Mühim Şehirleri: Segen, Kayes, Mopti,
Parası: Mali frangı
Lisanı: Fransızca, Bamkara, Sonrayl
Askeri gücü: 3.500 kişilik bir kara ordusu vardır. Bir batı Afrika ülkesidir. 1960 yılında Cumhuriyet ilân edilmiştir Başlıca geçim kaynağı koyun ve yündür. Nehir balıkçılığı yaygındır. Kurutulmuş ve tütsülenmiş balık ihraç eder. Öğretim mecburidir.

RESÜL KEYMA

Emirliğin yüzölçümü 1600 km. kare, nüfusu ise 75.000'dir. Resul Kayma yedi emirliğin en kuzeyinde yer alır. Federasyona en son katılan emirliktir.

—oOo—

FUCEYRA

Emirliğin yüzölçümü 1.300 km. kare'dir. Nüfusu ise yaklaşık olarak 30.000'dir.

Birleşik Arap Emirlikleri'nin sâhillerine eskiden Korsan Sâhili denirdi. Bu sâhil, Katar'dan Arap sâhili boyunca Umman sınırına kadar uzanan bölgede yer alır.

Birleşik Arap Emirlikleri, 7 şeyhlikten meydana gelir. 1971'de İngilizlerden istiklâllerini kazanmışlar. Birleşmiş Milletlere kabul edilmişlerdir. Aynı zamanda Arap Birliği Teşkilâtına üyesidir. İdari tarzı Emirliktir.

İktisâdiyatı külliyen petrole dayanır.

BİRLEŞİR ARAP EMİRLİKLERİ

Nüfusu: 250.000 (1974)
Yüzölçümü: 93.000 km.
Başşehri: Abudabi
Mühim şehirleri: Ebudabi, Dubai, Sharjah
Parası: Dishem
1 Dola: 3.947 Dishem

ABU DABİ

Abu Dabi'nin yüzölçümü 67.000 km. kare, nüfusu ise 95.000'dir.

Abu Dabi, Katar yarımadasından Dubai'ye kadar uzanır. Bureymi ve lA Ain vahaları dışında kalan kesimi çöldür. Abu Dabi, emirlikler arasında en çok petrol ihraç edenidir.

1960 yılında bölgede petrol bulunmuş, 1963'te de ihracata başlanmıştır. Son petrol fiyat artışları ve yeni anlaşmalar petrol gelirinin artmasına sebep olmuştur.

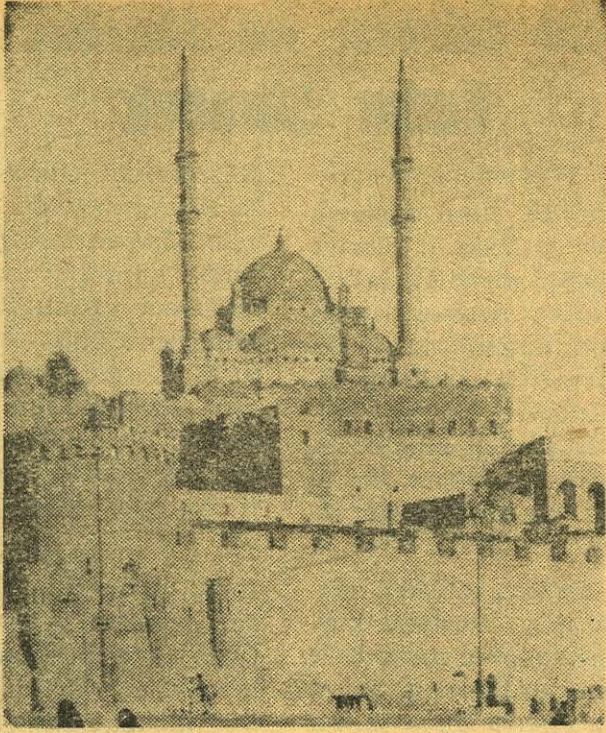
ÇAD

Nüfusu: 3.950.000 (1974.
Yüzölçümü: 1.284.000 km.
Başşehri: N'djamena (eski Fort Lamy)
Mühim Şehirleri: Arada, Musaro
Lisanı: Fransızca, Arapça ve diğer mahalli diller
Askeri gücü: 3.500 kişilik bir orduya sahiptir.
Parası: Afrika Frangı (Yaklaşık 7 kuruş)

Çad, Orta Afrika'nın kuzeyinde yer alır. Denizle irtibatı yoktur. Ülkenin batı kesiminde yer alan Çad Gölü ise son yıllarda kurumaya başlamıştır. Çad kıtlık tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Daha önce bir Fransız müstemlekesi iken 1960'da tam istiklâlini kazanan Çad, Birleşmiş Milletler ve Afrika Birliği Teşkilâtı üyesidir, Cumhuriyetle idare edilmektedir.

İktisâdiyâtı, tarım, hayvancılık ve balıkçılığa istinad eder. En mühim ürün pamuktur. İkinci sırada tütün ve şeker gelir.

MISIR

Nüfusu: 36.420.000
Yüzölçümü: 1.001.449 km.²
Başşehri: Kahire
Mühim Şehirleri: İskenderiye, Port Said, İsmailiye, Süveyş, Asvan
Lisanı: Arapça
Askeri gücü: 280.000 kişilik asil ve 500.000 kişilik de yedek bir orduya sahiptir.
Parası: Mısır Lirası (Mil) Yaklaşık 32 Lira.

Mısır, Akdeniz, Libya, Sudan, Kızıldeniz, İsrâil, Ürdün ve Suudi Arabistanla çevrilidir.

1517'de Osmanlı hakimiyetine geçen Mısır, 1799'da Napolyon tarafından işgal edilmiş, üç yıl süren bir işgâlden sonra tekrar Osmanlılara geçmiş ise de Kavalalılar tarafından Osmanlılardan ayrılmıştır. Bu defa 1882'de İngiliz işgâline uğramış, 1. Dünyâ savaşından sonra krallıkla idâre edilmiş. 1953'de de Cumhuriyet ilân edilmiştir.

1967'de İsraille yaptığı savaşı kaybeden Mısır, Süveyş kanalının doğu sahillerini Yahudilere kaptırmıştır.

Mısır, iktisâdiyatı hızlı bir gelişme içine girmiştir. Temeli Pamuk, petrol ve çiftlik mahsulleridir.

İRAN

Nüfusu: 32.496.000
Yüzölçümü: 1.648.000 km.
Başşehir: Tahran
Mühim Şehirleri: Tebriz, İsfahan, Şiraz, Abadan ve Meşhed
Lisanı: Farsça
Askeri gücü: Cem'an 23.0070 kişilik ordusu vardır.
Parası: Riyal (15 kuruş)

Dünyanın önde gelen petrol üreticilerinden biridir. Halkın çoğunluğu tarımla uğraşır. Tahıl, şeker pancarı, yün ve deri üretilir. Balıkçılık ve havyar üretimi de gelişmiştir. Başlıca ihracatı; petrol, halı, seccade, pamuktan mamul tekstil ürünleri, başlıca ithalâtı; makina, demir-çelik, ilâç, kimyasal ürünler ve buğdaydır.

Öğrenim çağındaki çocukların büyük çoğunluğu okumaktadır. İlk öğrenim parasız ve mecburidir 8 Üniversite, 96 teknik okul vardır.

MORİTANYA

Nüfusu: 1.290.000
Yüzölçümü: 1.030.000 km²
Başşehir: Nauakchott
Lisanı: Fransızca, Arapça

Afrika'nın batı kıyısındadır. 1960'da muhtariyetine kavuşmuştur. Nüfusun çoğunluğu koyun ve sığır yetiştiriciliği yapar. Başlıca ihracatı demir ve bakır cevheridir.

——oOo——

NİJER

Nüfusu: 4.480.000 (1974)
Yüzölçümü: 1.186.000 km²
Başşehir: Niamey
Lisanı: Fransızca ve mahalli diller
Parası: Afrika FRANGI (Yaklaşık 7 kuruş)

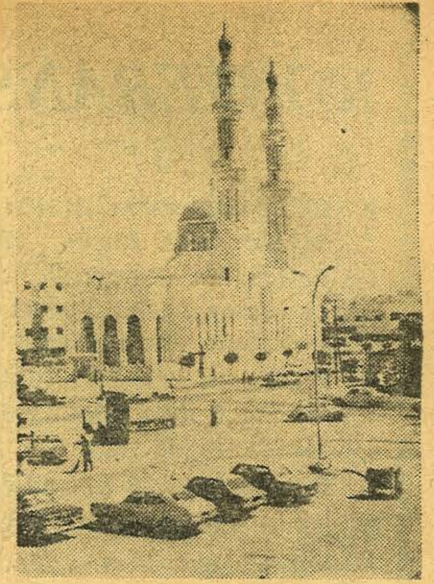
Batı Afrika'dadır. Kuzeyde Cezayir, Libya - Batıda Mali - Doğuda Çad - Güneyde Nijerya bulunmaktadır. 1960'da muhtariyetine kavuşmuştur. Halkın büyük çoğunluğu çiftçilikle geçinir. Ayrıca kalay ve altın da çıkarır. 1971 yılından beri önemli miktarda atom hammaddesi olan uranyum üretilmektedir.

SUUDİ ARABİSTAN

Nüfusu: 8.5.000.000 (1974)
Yüzölçümü: 2.150.000 km.
Başşehri: Riyad
Lisanı: Arapça
Mühim Şehirleri Cidde, Mekke, Medine
Parası: Riyal (Yaklaşık 284 krş)

1945 yılından beri Arap birliğinin üyesi olan bu devlet krallıkla idare edilmektedir. Ham petrol istihsali ile dünyânın en önde gelen ülkelerinden biridir. Öğrenim parasızdır. 4 Üniversitesi vardır.

LİBYA

Nüfusu: 2.357.000
Yüzölçümü: 1.760.000 km.²
Başşehri: Trablus
Mühim Şehirleri Bingazi, Zaviya, Derne, Misurata, Ucilya ve Gat
Parası: Libya Dinarı (47 lira 20 kuruş)

Bir Afrika devletidir. Akdeniz kıyısında yer alır. Tunus ve Mısır'la komşudur. Dünyânın en çok petrol istihsal eden devletleri arasındadır. İhracat gelirlerinin büyük bölümünü petrolden sağlamaktadır. Tabii gaz da elde edilmektedir. Halkın %75'i tarımla ve hayvancılıkla geçinmektedir.

——oOo——

GİNE BİSSAU

Nüfusu: 520.000 (1974)
Yüzölçümü: 32.125 km.
Başşehir: Bissau
Mühim şehirleri: Bolama, Cacheu.
Lisanı: Fransızca, Portekizce ve diğer mahalli diller.
Parası: Escudos.

Gine Bissau, Atlas Okyanusu, Senegal ve Gine tarafından çevrilmiştir.

15. Yüzyılda Portekiz müstemlekesi olmuştur. 1973'de uzun bir gerilla savaşından sonra istiklâline kavuşmuştur. 8

Ülkenin belli başlı mahsulleri, pirinç, hindistan cevizi, Arabistan fıstığı ve balmumudur.

BÜTÜN MÜ'MİNLER KARDEŞTİR

(Baştarafı 2. Sayfada)

Saat 10.30'da 6. Konferansa Suudi Arabistanda başkanlık etmiş olan Arabistan Dışişleri Bakanı yanında Kâtibi Umumi Kerim Gâye ve 7. İslâm Ülkeleri Konferansı Sekreteri Talât Tacer yanında olduğu halde kürsüye gelerek konferansı açtı.

İlk önce Bayazıd Câmii Başimamı Abdurrahman Gürses Kur'an-ı Kerim okudu. 12 dakikalık bu mânevi ziyâfetten sonra Suudi Arabistan Dışişleri Bakanı Suud Bin Faysal bir konuşma yaptı ve konferansa Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'i başkanlık için aday gösterdi. Başkan yardımcılıklarına Irak ve Uganda Bakanları, raportörlüğe Endenozya Dışişleri Bakanı, Sözcülüğe Gine Dışişleri Bakanı, Redaksiyon komisyonu başkanlığına Pakistan Dışişleri Bakanı Aziz Ahmed seçildi.

SADÂKAT YEMİNİ

Konferans başkanı Çağlayangil konferans kâtibi Umûmiliğine seçilmiş olan Senagalli Kerim Gaye'ye daha sonra Kur'an-ı Kerim'e el bastırarak yemin ettirdi. Yemini Çağlayangil de fransızca olarak tekrarladı.

Saat 11'e doğru güney doğu Anadolu'ya geziye çıkmış olan Cumhurbaşkanı Fahri Sâbit Korutürk'ün mesajı okundu. Cumhurbaşkanı Korutürk konferansa gönderdiği mesajda:

Bölgemizde ve dünyada güvenlik ve dayanışma konularının bütün milletler için büyük önem taşıdığı bir dönem yaşamaktayız. Böyle bir dönemde, dost ve kardeş ülkeler arasında barış ve adalete yönelik işbirliğinin gerçekleştirilmesinde bütün sorumlu devlet adamlarına büyük görevler düşmektedir» demiştir. Korutürk mesajında, Türkiye'nin «Her çeşit kolonyalizme, ırk ayırımına karşı olduğunu, içinde yaşadığı Doğu Akdeniz ve Orta Doğu'daki tüm sorunların adalet ve milletlerarası hukukun gerçekleşmesini sağlayacak koşulların tamamlanmasıyla çözümlenebileceğine inandığını» belirtmiştir.

KÜRSÜDE BİR BAŞBAKAN

Genel Sekreter Gâye ve Raportör Mâlik birlikte dışarı çıkarak Başbakan Demirel'le daha sonra salona girdiler. Feyzioğlu ile Arıburun'un arasına oturan Demirel yaptığı konuşmayı İngilizce olarak okudu

«1300 yıldan fazla bir zamandan beri yurdu, milleti, İslâm dininin yüceliği uğruna çeşitli kıtalarda ve uzak denizlerde sayısız şehitler veren bir ecdadın çocukları olarak asil Müslüman milletlerin değerli temsilcilerine Türk milletinin samimi duygularını ifade etmekten ve hoşgeldiniz demekten büyük bahtiyarlık duymaktayım...............»

Demirel, konuşmasından sonra gitmek üzere konferanstan ayrılmak isterken Dışişleri Bakanlığı mensupları tarafından konuşmasına Suudi Arabistan Dışişleri Bakanı merhum Faysal'ın Türk hanımından olma oğlu Suud Bin Faysal'ın cevabi konuşmasının verileceğini hatırlattılar. Bunun üzerine Demirel kürsüye gelen Faysal'ın konuşmasını büyük bir memnuniyetle dinledi:

«— İslâmın tarihinde çok önemli ve değerli bir yeri olan İstanbul'da 7. İslâm Ülkeleri Konferansının yapılmasından, gösterilen kardeşlik ve yakınlıktan sonsuz bir saâdet duyduk. Allah Türk Milleti'ni korusun ve İslâmi hizmetlere vesile kılsın» diyerek Başbakanın iyi niyet dileklerine teşekkür etmiştir.

Konferansa Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Valdheim'de bir mesaj yolladı.

«— Kuruluşundan bu yana kısa bir zaman geçtiği halde İslâm Konferansı barış ve gelişme davasında etkin bir vasıta olduğunu ispat etmiştir. Konferans bu potansiyeli Birleşmiş Milletlerin Genel Kurulu'nun son toplantısında kabul edilmiş ve Genel Kurul İslâm Konferansına gözlemci sıfatı ile katılmayı ve çalışmalarına iştirak etmeyi oy birliği ile kararlaştırmıştır.»

Ev sâhibi ülke sıfatı ile konuşan Çağlayangil «İslâm Dini bundan 523 yıl önce gene böyle güzel bir mayıs gününde İstanbul'a girmişti. Ve bu şehir, İslâm Dini'nin en büyük tarihi, ilmi ve kültürel merkezlerinden biri olmuştu» dedikten sonra Filistin, Kıbrıs, Ortadoğu, Türk Yunan münâsebetleri hususunda takip edilen siyâseti açıklamıştır.

Çağlayangil, daha sonra Filistin Kurtuluş Teşkilâtı'nın Türkiye'de büro açması ile ilgili Hükûmet kararını açıkladı, Türkiye'nin İslâm Bankası'na, İslâm Kalkınma Fonu'na, Haber Ajansı'na, ilim Konseyi'ne katıldığını belirtti. Konferansa tam âzâ olma mevzuundaki karar ise, daha önce konferans hazırlık toplantısı başlangıcında Genel Sekreter Şükrü Elekdağ tarafından açıklanmıştı.

Basına kapalı olarak devam eden toplantılarda komisyon seçimlerine geçmeden önce ise Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin Başkanı Rauf Denktaş yaptığı konuşmada delegeleri Kıbrıs Türk bölgesine dâvet etti. Bu suretle davalarının daha haklı bir şekilde anlaşılacağını

Devamı Sayfa 8 de

KONFERANS NOTLARI

MEHMED CEMAL

- *MTTB'den sonra MSP'li 22'ler diye adlandırılan milletvekillerinden Rasim Hancıoğlu, Sudi Reşat Saruhan, Vahdeddin Karaçorlu, Gündüz Sevilgen'den müteşekkil bir cemaat Ayasofya'da Cuma günü toplu olarak ikindi namazını eda ettiler.*
- Konferansın sözcülüğünü yapan Senagalli Kerim Gaye basına 6 defa bilgi verdi, 8,5 saat konuştu. Tercümeleri Semih Akbil yaptı.
- *Konferansta 25 bin adet kitap ve broşür dağıtıldı.*
- Basın Merkezi geceli gündüzlü 144 saat açık kaldı.
- *Basın Yayın Umum Müdürlüğü Konferans için günlük 4 sayı gazete çıkardı.*
- PTT aracılığı ile İnter Contrineltal'de kurulan tesislerden 402 teleks yazışması, 2520 telefon görüşmesi yapıldı.
- *TRT ilk defa renkli yayın yaptı.*
- *«Gazetecilerden korkulur zannediyordum, oysa hiç de öyle değilmiş. Sizi gördükten sonra bu kanaatım değişti»* diyen Senagalli Kerim Gaye'ye Basın Yayın Müdürlüğü gümüş bir Kuran-ı Kerim kılıfı hediye etti.
- *Bütün delegelere hediye olarak yerli baskı Kur'an-ı Kerim verildi.*

Eritre Kurtuluş Teşkilâtı Başkanı O. Salih Sabi Arhuta Mehmed Cemal Çiftçigüzeli ile birlikte.

- Filipinliler iki ayrı grup halinde gelmişlerdi. Birisi hükûmet tarafından yollanmış, diğeri ise mücadele veren müslüman gerillalardı. Mücahidler daha çok ilgi gördü.
- *Konferansı milli kıyafetleri ile takip eden delegeler, davetlere umumiyetle günlük kıyafetleri ile geldiler.*
- Misafirler arasında puro içenler çoğunluktaydı.
- *Delegelerin hepsi yemeklerimizi beğendiler, «İstanbul Dünyanın cennetiymiş meğer» dediler.*
- Rabıta-tül Alemiil İslâm'ın Türk temsilcisi olarak Salih Özcan kongreyi, Rabıta Genel Sekreteri Kazzazla birlikte takip etti.
- *Kongreyi Birleşmiş Milletler gözlemcisinden başka, Dünya İslâm Ülkeleri Talebe Teşkilâtları Federasyonu Umum Başkanı Iraklı, Türk asıllı Ahmed Tütüncü de takip etti.*
- Müslüman gazeteciler islâm ülkeleri arasında «islâmcı basın birliği» kurulması hususunda çalışmalar yaptılar.
- *İmam Şamil'in torunu Said Şamil kongrenin en renkli simalarındandı.*
- Kongrenin resmi dili Türkçe, İngilizce ve Arapça olmasına rağmen Çağlayangil'in Fransızca konuşması skandal olarak vasıflandırıldı.
- *Topkapı Sarayı'nda verilen yemekte Milliyet Yazarı Nilüfer Yalçın'ın elini sıkmayan Bakan Fehim Adak, haberi gazetede okuyunca güldü.*
- Türkiye'deki islâmi neşriyat ve aksiyon temsilcileri delegelerle gelişen dünya şartlarını görüştüler
- *İlim Yayma Cemiyeti temsilcileri de Kongrenin açılışını ilk gün takip ettiler*
- Konferansın kapanışını yine Abdurrahman Gürses Kuran-ı Kerim okuyarak yaptı. TV bunuda naklen verdi. Yayını Suudi Arabistan, Katar ve emirlikler hassaten memleketlerinden istediler.

Bu Hatalar Ne Zamana Kadar Sürecek

(Baştarafı Sayfa 3. de)

memki içimizde bunu düşünen varmı? Her nedense, Türkiye bu gibi hayâtî mevzuâtı tetkik edecek ciddî müessesfelerden mahrumdur. Bundan dolayı Hâriciye kadrosu da dâhil bu ülkenin münevver denilen tehlikenin dehşetinden bihaberdir. Bunu te'yid için yakın târihimizden bir iki misal daha verelim:

Türk denilen tehlikeli varlığı ezmek için Rusluğu kuvvetlendirmeme ameliyesinde bütün Batı yardımcıydı. Fakat kısa bir zamanda Asya'ya yayılması ve yavaş yavaş Batı'yı tehdide başlaması, İngiltere ve Fransa gibi bâzı devletleri ciddî bir şekilde düşünceye sevk eylemişti. 1852 Kırım Harbi'nde İngiliz, Franız ve İtalya'nın Kırım'da Osmanlı Orduları safında yer almaları Türk-Rus muvâzenesinin kurulması bakımından mânâlı bir tezâhürdü. Maalsef Türk Hâriciyesi o zaman için bunu değerlendiremedi.

Batı, Osmanlı İmparatorluğunun kuvvetlenmesinden tahteşşuur bir duygu ile endîşeliydi. Rusluğun ilerlemesine mâni olmak için esas tampon devletlerin kurulmasına taraftardı. Bilâhere İngiltere bunu aynen Afganistan'da tahakkuk ettirdi. O zamanlar ne Kafkasya ve ne de Türkistan tamâmen işgâl edilmişlerdi. Kafkasya'nın yüzse sekseni Türktü. Müslümandı. Gürcistan'dan baş ka Hristiyan yoktu. Onu da Osmanlı İmparatorluğu fiile tanıyordu. Buna rağmen Paris Konferansına Kafkasya'nın dâvet edilmesine Bâb-ı Âli karşı çıktı. Konferans esnâsında İngiltere Kafkasya'nın müzâkere mevzuu olması teklifinde bulundu. Buna karşı Hariciye Nâzırı Âli Paşa ayağa kalktı ve:

«— Kafkasya Mes'elesi bizi alâkadar etmez. Bizi alâkadar eden başka mevzular üzerinde duralım» demek suretiyle sıkışmış bir durumda olan Rus mümessiline nefes almak fırsatı verdi. Bu mânâsız tasarruftan Türk Dünya'sının çektiği ve Allah ile aramızda bir sır olarak kalan meşâibin bir kısmını ayağımıza kadar gelen İslâm Dünyâ'sı mümessillerine şerh etmemiz acaba hatâmı olurdu? Rusluk hesâbına Kominizmi âlet eden Moskova, bizde olduğu gibi bütün İslâm Dünyâ'sında harekete geçirdiği ayanları maddeten desteklemektedir. Sağda ve solda kurdurduğu radyolarla durmadan bunlara direktif vermekte ve teşvîkatta bulunmaktadır. Rusya hesâbına yapılan neşriyat başlı başına bir âfet hâlini almıştır. Buna karşılık Hâriciyemizin bir şey yaptığı görülmemiştir. Hasmı ürkütmemek için başını kuma sokan bu deve kuşu manzarasına artık bizne ne gülecek ve ne de ağlayacak hâl kalmıştır.

—oOo—

UGANDA

Nüfusu: 11.170.000 (1974)
Yüzölçümü: 236.000 km.
Başşehri: Kampala
Mühim Şehirleri: Cinca, Gili, Sorati, Mıbale
Lisanı: İngilizce, Luganda ve Luo
Parası: Uganda şilini (Yaklaşık 2 Lira)

Askeri gücü: 12.000 kişilik kara, 600 kişilik hava kuvveti vardır. Doğu Afrika'da bir Ekvator ülkesi olan Uganda 1962 yılında istiklâline kavuşmuş, 1963'et cumhuriyet ilân edilmiş, 1967 yılında ise bütün idari yetkiler devlet reisine verilmiştir. Fakir bir memleket olan Uganda, ziraatle geçinir. İhracatının en mühim maddesi bakırdır.

FAS

Nüfusu: 16.880.000 (1974)
Yüzölçümü: 458.000 $km.^2$
Başşehri: Rabat
Mühim Şehirleri: Kazablanka, Marakas, Fas, Agadır, Kenetra.
Parası: Dirhem (Yaklaşık 3,35 TL)
Lisanı: Arapça, Berberice, İspanyolca ve Fransızca.

Afrika'nın kuzey ucunda yer almıştır. Doğuda Cezayir Güneyde İspanyol sahrası vardır. 1956 yılında muhtariyetine kavuşmuştur. Krallıktır. Ekonomisi tarıma ve madencilíğe dayanır. Fosfat, meyve, domates, konserve balık, manganez ihraç eder

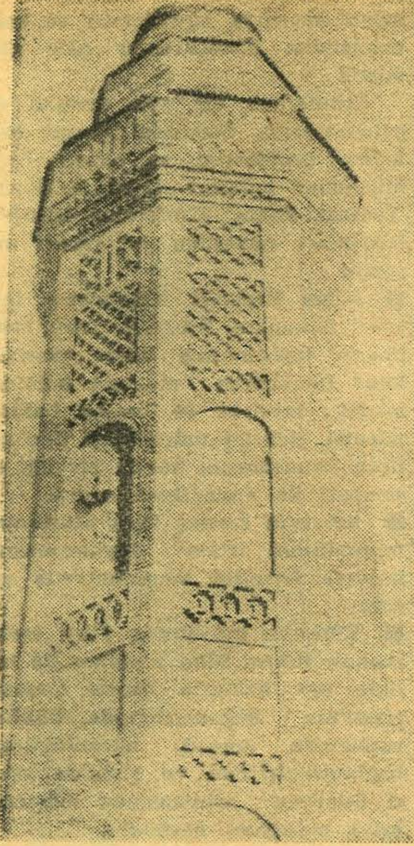
KAMERUN

Nüfusu: 6.400000 (1974)
Yüzölçümü: 475.422 km.
Başşehir: Yaunde
Mühim Şehirleri: Duala, Bafoussam
Lisanı: Fransızca, İngilizce.
Askeri gücü: 3.500 kişilik üç piyade taburu ve destek birliklerinden teşekkül eden bir ordusu vardır. Modern bir Hava kuvvetlerine sahiptir.
Parası: Afrika Frangı: (CFA) Yaklaşık 7 kuruştur.

Kamerun, Nijerya, Çad, Orta Afrika, Kongo Gabon ve Ekvator Gine'si ile komşudur. Atlas okyanusuna kıyısı vardır. Doğu ve Batı olmak üzere başlıca iki coğrafî bölüme ayrılır.

Eski bir Alman müstemlekesi iken 1916'da İngiliz ve Fransız işgâline uğramıştır. 1960'da Fransızlardan 1961'de İngilizlerden istiklâlini kazanmış 1972'de bishalk olmasıyla Doğu ve Batı Kamerun bir bayrak altında birleşmişlerdir. Kamerun, İdâri tarzı Cumhuriyet'tir.

İktisadiyâtının temeli tarım, başlıca ürünleri kakao, kahve, kauçuk ve hurma yağıdır. Ayrıca, çay, mısır, pamuk ve tütün de yetişir. Hayvancılıkta önemli yer tutar.

TUNUS

Nüfusu: 5,5 milyon (1974)
Yüzölçümü: 164.000 km.
Başşehir: Tunus
Mühim Şehirleri: Sıfaks, Sus, Gobez, Besa
Parası: Tunus Dinarı (Yaklaşık 32 TL)
Lisanı: Arapça ve Fransızca.

Akdenizin güneyinde bir Afrika ülkesidir. 1955 yılında kendi kendini idari hakkını Fransızlardan savaşarak almış, 1956'da muhtariyetine kavuşmuştur. Ziraate ve madenciliğe dayalı bir ekonomisi mevcut olup fosfat, demir, kurşun ve petrol üretilir. Kimya ve tekstil sanayiliği bu müslüman ülkede çok gelişmiştir. Öğrenim tamamen devlet elindedir.

—oOo—

DEMOKRATİK YEMEN

Nüfusu: 1.600.000 (1973)
Yüzölçümü: 160.000 km.
Başşehri: Aden
Mühim Şehirleri: Aden
Lisanı: Arapça
Parası: Yemen Dinarı (Yaklaşık 40.50 krş.)

Yemen, 1968 yılında İstiklâle kavuşmuş bir komünist Cumhuriyet'tir. Komünistlerin kışkırtmalariyle 1966'da ayaklanan güney Yemenliler 1968 yılında maalesef bir komünist devlet haline gelmiştir.

—oOo—

YEMEN

Nüfusu: 6.200.000 (1973)
Yüzölçümü: 200.000 km.
Başşehri: Sanaa
Mühim Şehirleri: Hudeyde, Tayiz, Moşa, Mağrip
Lisanı: Arapça
Parası: Yemen Dinarı

1962 yılında kurulan Yemen Arap Cumhuriyeti bir askeri konsey tarafından idare edilir. Ekonomisi ziraata dayalıdır.

Mühim olarak kahve, pamuk ve narenciye ihraç eder. Tedrisat devlet eliyle yürütülür. Cumhuriyettir.

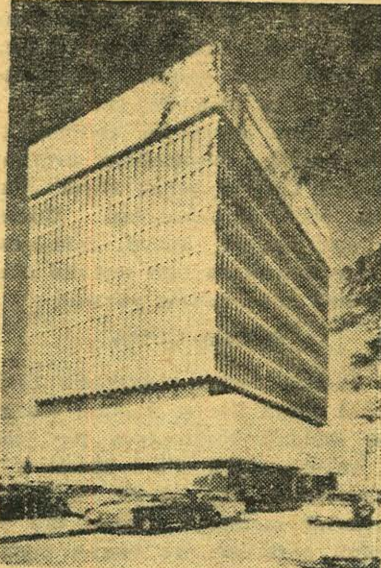
bir ayda kapışılan
ESER
2. BASKI
İSLÂM
GENÇLİĞİNİN
STRATEJİSİ
Burhanettin KAYHAN
sırdaş yayınları
P.K.1377 sirkeci-ist.
toptan % 25 iskonto
20 TL

KUVEYT

Nüfusu: 929.000 (1974)
Yüzölçümü: 17.818 km.
Başşehir: Kuveyt
Mühim Şehirleri: Hawalli, Salmiya
Lisanı: Arapça
Askeri gücü: Küçük bir ordusu vardır.
Parası: Kuveyt Dinarı (Yaklaşık 36 Lira)

Kuveyt, Basra Körfezinde Irak ve Suudi Arabistan tarafından kuşatılmıştır. 1756 yılında birremi lik kurulmuş olan bu ülke daha sonra Osmanlılara bağlanmış 1. Dünya savaşından sonra İngilizlerin hâkimiyetine geçmiş. 1961'de istiklâlini kazanmıştır. Aynı yıl Arap Birliği Teşkilâtına girmiştir. Emirlikle yönetilir.

Kuveyt, petrol üretiminde dünyâ 6. sıdır.

ÜRDÜN

Nüfusu: 2.646.000 (1974)
Yüzölçümü: 95.396 km.
Başşehir: Amman
Mühim Şehirleri: Zerka, İrbid
Lisanı: Arapça
Askeri gücü: Cem'an 75.000 kişilik bir orduya sahiptir.
Parası: Ürdün Dinarı (34 Lira)

1918'de Osmanlı idaresinden ayrılarak yeni bir krallık hâlini alan Ürdün Arapların İsraile karşı girişdiği bütün savaşlara katılmıştır.

Ürdün, İsrail, Mısır, Irak, Suriye ve Suudi Arabistanla komşudur. Kızıl Devriye kıyısı vardır. Bir tarım ülkesidir.

—oOo—

YUKARI VOLTA

Nüfusu: 6.000.000 (1974)
Yüzölçümü: 274.000 km.
Başşehri: Ugadogu
Mühim Şehirleri Bobo, Dionlasso, Kuduğu
Lisanı: Fransızca ve diğer mahalli diller
Parası: Afrika Frangı (Yaklaşık 7 kuruş)
Askeri gücü: Bir piyade taburu, bir keşif birliği, 1750 kişilik bir silâhlı kuvveti vardır. 1960 yılında istiklâline kavuşan bu batı Afrika ülkesi ziraata dayalı ekonomisiyle büyük baş hayvan kümes hayvanı deri ve fasülye ihraç eder. Başşehrinde bir üniversite vardır ve eğitim mecburidir.

—oOo—

SUDAN

Nüfusu: 17,5 milyon (1974)
Yüzölçümü: 2,5 milyon km.
Başşehri: Hartum
Mühim Şehirleri: Portsudan, Medani,
Lisanı: Arapça
Parası: Sudan Lirası (Yaklaşık) 40 TL.)
Askeri gücü: 20.000 kişilik silâhlı kuvveti vardır.

Bir Afrika ülkesi olan Sudan 1956 senesinde muhtariyetine kavuşmuştur. İdare şekli Cumhuriyet'tir. Pamuk, en değerli mahsulüdür. Ve mühim ihracat maddesi zamk'tır. Bir Üniversitesi vardır.

UMMAN

Nüfusu: 750.000 (1974)
Yüzölçümü: 212.000 km.
Başşehri: Maskat
Mühim Şehirleri: Matrah,
Dili: Arapça, Hintçe ve Urduca
Parası: Boiza veya Umman riyali (Yaklaşık 40 TL)

Arabistan yarımadasının güneydoğu ucundadır. 19. Yüzyıldan beri kendine has bir idaresi vardır. Sultanlıktır. Başlıca ihracat mahsulleri petrol, hurma, ıhlamur, balık ve işlenmiş pamuk ve gıda maddeleridir. Petrol son yıllarda mühim bir ihracat malı haline gelmiştir.

—oOo—

SİERRA LEONE

Nüfusu: 2.700000 (1974)
Yüzölçümü: 73.000 km.
Başşehri: Freetowen (Fritavn)
Mühim Şehirleri: Bo, Kenama ve Makeni
Lisanı: İngilizce ve diğer mahalli diller
Parası: Leone (Yaklaşık 17 TL.)
Askeri gücü: 1350 kişilik bir piyade taburu, 200 kişilik kılavuz kuvveti,

Afrika'nın batı kıyısında olan bu devlet 1971 yılında Cumhuriyet olmuştur. Dünyada elmas üretiminde başta gelen memleketlerden biridir.

İSLÂMDA
KİTLE EĞİTİMİ
Dr. HASAN KÜÇÜK
sırdaş yayınları
P.K.1377 Sirkeci-ist.
toptan % 25 ıskonto
fiatı 20 TL

SENEGAL

Nüfusu: 4.320.000 (1974)
Yüzölçümü: 196.000 km.
Başşehri: Dakar
Mühim Şehirleri Maolak, Saind Louis,
Lisanı: Fransızca ve mahalli diller
Parası: Afrika FRANGI

Afrika'nın kuzeybatı kıyısındadır. 1959 yılında muhtariyetine kavuşmuştur. Cumhuriyettir. Nüfusun 3/2'si tarımla uğraşan bu ülke yer fıstığı üretiminin belli başlı devletlerinden biridir. Balıkçılığı ve madenciliği de gelişmektedir. Geniş Fosfat yataklarına sahiptir. Mektep çağındaki çocukların ancak yarısı tahsil görmektedir. Üniversitesi vardır.

ENDONEZYA

Nüfusu: 124.602.000 (197..
Yüzölçümü: 2.027.087
Başşehir: Jakarta
Önemli Şehirleri: Bandung, Surubaya,
Lisanı: Bahasa İndonezyacası ve diğer mahalli lisanları
Parası: Rupi (3 Lira 37 krş.)

Endonezya, 15. asırda müslüman oldu. 1623'de Hollândalıların hakimiyetine geçti. İkinci Dünya savaşında Japon istilâsına uğradı. 1945'te istiklâline kavuştu. 1965'te Komünist faaliyetler durduruldu.

Endonezyanın gelir kaynakları, Kalay, kauçuk, petrol, pirinç, baharat v.s. dir.

Eğitim resmi ve hususidir. 52 Üniversitesi ayrıca 2596 yüksek mektebi vardır.

—oOo—

GİNE

Nüfusu: 5.143.284 (1974)
Yüzölçümü: 245.857 km.
Başşehir: Conkry
Önemli Şehirleri: Kankan, Kindia, Figuiri, Labe
Lisanı: Fransızca ve mahalli diller
Askeri gücü: 5000 kişilik bir kara ve 800 kişilik bir hava gücüne sahiptir.
Parası: Silys (Yaklaşık 7 kuruş)

Gine bir Batı Afrika ülkesidir.

Gine 15. asırda Portekizliler tarafından bulundu. 1849'da Fransızların hakimiyetine girdi. 1958'de kavuştu. Cumhuriyetle idare edilir.

Gine bir tarım ülkesidir. Pirinç, Mısır, darı, kahve üretilir. Boksit, demir ve elmas da çıkarılır. Tropikal ormanlarında her türlü vahşi hayvan vardır.

GABON

Nüfusu: 520.000 (1974)
Yüzölçümü: 267.000 km.
Başşehir: Libreville
Mühim şehirleri: Port Gentil, Lombarere
Lisanı: Fransızca ve mahalli diller.
Askeri gücü: 900 kişilik bir kara, 150 kişilik te bir hava gücü vardır.
Parası: Afrika Frangı (Yaklaşık 7 kuruş)

Gabon, Batı Afrika sâhilinde yer alır. G. Ekvator Gine'si, Kamerun ve Kongo ile komşudur. Atlas Okyanusunda kıyısı vardır.

Gabonu Portekizliler keşfetti. 1885'te Fransanın müstemlekelerinden biri olmuştur. 1960'da istiklâlini kazanmıştır. Cumhuriyetle idâre edilir.

Yer altı kaynakları bakımından çok zengindir. Manganez, altın, petrol ve gaz çıkar. Dünyanın en zengin demir yataklarına sahiptir.

SOSYALİZM
İHANETİ
Vecdi Bürün-Ahmet Güner
sırdaş yayınları
P.K.1377 sirkeci-ist.
toptan % 25 iskonto
20 TL

BÜTÜN MÜ'MİNLER KARDEŞTİR

(Baştarafı 5. Sayfada)

söyledi ve sözlerini:

«Bizi Kıbrıs'ın bağımsızlığına karşı olmakla suçlayanlar asıl kendileri Kıbrıs'ın bağımsızlığını yıkmaya çalıştılar. Bu davada bizi yalnız bırakmayacağınıza inanıyoruz. Bizim uluslararası forumlarda, sesimizi duyurmamıza yardımcı olunuz. Sizden prensiplerinizi değiştirmenizi değil. bizim eşitliğe kavuşmamıza yardım etmenizi istiyoruz. Çünkü davamız bağımsız, egemen, tarafsız, askeri üstlerden ve stratejik silâhlardan arınmış bir Kıbrıs'dır. Toplumlararası müzakereler, ancak bize eşit hak tanındığı nisbette başarıya ulaşabiliriz. Alacağınız kararlarla barışa erişmemize yardımcı olunuz. Kıbrıs'a sizden alacağım cesaret ve tecrübeyle döneceğim.» cümleleriyle bitirdi.

Denktaş'ın konuşması alkışlarla ve tezâhüratla karşılandı.

SICAKLIK İSTANBULU SARIYOR

Türkistanlı müslümanlar yürüyüş yaptılar. Kültür Sarayı önünde.. «Kızıl emperyalizmin pençesinden kurtulmak» istiyorlardı. Batı Trakyalı Türkler, Rodop Türkleri, Kırım ve Kafkas Türkleri yazılı bültenler verdiler basına.. sömürülüyorlardı, işkenceye uğruyorlardı. İbâdet erleri tahrip ediliyor, evleri yıkılıyor ikinci sınıf insan muamelesi görüyorlardı. Pis palikarya.. kahpe rumlar.. kızıl ve kapitalist emperyalizm tarafından..

Konferans çalışmalarını gece yarılarına kadar sürdürdü. Hummalı bir faâliyet başlamıştı.. Kendileri ile görüşmek isteyen iş adamları, meslek ve cemaat temsilcileri, sanayiciler, resmi ve husûsi erkân, memleketlileri, hemşehrileri, meraklıları birbirini kovalıyordu.. Bu kovalamak Topkapı Sarayı'na kadar devam etti..

MUHTEŞEM ZİYAFET

Hergün bir davet değil, her öğün bir davet oluyordu delegelere.. Sabah, öğle, akşam... Bunların en muhteşemi Konyalı'nın 200 adet tavuk, 350 kilo et, 50 tepsi baklava, 10 tepsi süt tatlısı, yarım ton meyve, 100 sepet ekmekle Necmeddin Erbakan'ın 13 Mayıs akşamı delegeler şerefine verdiği akşam yemeği idi. Bunlar notunu tutabildiğim kadarı.. tek kelime ile kuş sütü noksandı Topkapı Sarayı'ndaki ziyâfette.

Topkapı Sarayı'nın önü erken saatlerde akın eden halkla dolmuştu. Nağme nağme tezâhüratlar yankılanıyordu Sarayburnu'na «Müslüman Türkiye».. ilk önce MSP'li Bakanlar geldi.. sonra kurmayları.. daha sonra müntesipleri.. Erbakan misâfirlerini bizzat kendisi karşıladı dışkapıda.. mütebessim.. Gençler tezâhüratlarını daha da arttırdılar.. belli oluyordu ki; bir delege yahut bir temsilci geliyordu.. «Müslüman Türkiye».. Mehter takımı birbiri ardından marşalarını sıralıyor yine.. enfes.. hava kararmaya başladı.. İlahi bir mesaj.. akşam ezanı.. sonra ışıklar yandı pırıl pırıl. bu ışıklandırmanın mâliyeti tam 60 bin lira.. Toplu namaz kılındı Saray'ın bahçesinde gül kokan, hâtıra olan tarihle.. fokur fokur kaynayan semâverler yemek sonrasını beklemeye mecbur, program icabı.. iç kapı açılıyor.. yükleniyoruz, 2000 kişi birden.. Saray bizi almayacak zannediyoruz. Endişemiz nafile.. güzel bir hazırlık maddi-manevi.. davette ne ararsanız var, kimi görmek isterseniz mevcud..

Dünya'nın dört bir bucağından, Türkiye'nin çeşitli yörelerinden gelmiş yüzlerce kişi.. Doğulu dostlar, güneyli akranlar, Egeli mücâhidler.. Hele Ankara.. sanki İstanbul'a taşınmış dâire dâire, müdür müdür..

İlk önce Kur'an ziyâfeti.. sonra taam. Kaşıklıyoruz. Bereketli bir sofra. Ay denize inmiş.. servisimin.. hafif bir serinlik başladı. ürpertiyor.. Üniversiteli gençler, öğretim üyeleri, fikir işçileri, umum müdürler, işçi ve halk kuruluşları temsilcileri hepsi hepsi sofrada..

Yemek dönüşü iç bahçeye iniyoruz.

Zarları yırtan bir tezâhürat var.. «Müslüman Türkiye».. Suudi Arabistan Dışişleri Bakanı Suud bin Faysal Erbakan'ın yanında mukabelede bulunuyor gençlere, gençce.

Program gereğince gecenin ilk konuşmasını Necmeddin Erbakan yapacak. Geliyor, yerini alıyor. Ama daha önce Abdurrahman Gürses bir aşir okuyor, kutsal.. mübârek

Mecmuamızda tam metnini okuduğunuz konuşmasını yapıyor.

BUGÜN CUMA

Elimize verilen programa bakıyorum. Libya Devlet Başkanı Muammer Kaddafi Konferansa bir telgraf çekmiş. Türkiye'nin İslâmiyet'in gelişmesinde olan gayret ve mücâdelelerini metheden.. sonra bir temenni; başarılar.. ve bugün cuma, delegeler cuma namazını toplu halde Sultanahmet Câmii'nde kılacaklar.

Cumhuriyet devrinde ilk defa 16 şerefede 16 müezzin öğle ezanı okuyacak. Ezan tiz ve bas sesli olmak üzere iki grup halinde okunacak ve normal 4 dakika süren ezan 8 dakikada bitecek. Namazı Bâyezıd Câmii Başimamı Abdurrahman Gürses kıldıracak, Hutbe Fatih Müftüsü Ömer Biçer tarafından Arapça ve Türkçe olarak okunacak. Ezanı ise Nuruosmaniye Câmii müezzini Dursun Çakmak okuyacak. Câmiin emniyet vazifesini ise son defa Eminönü Müftüsü Besim Alper emniyet vazifelileri ile birlikte yapacak. Öyle de oldu.

Allahım o ne muhteşem kalabalık, o ne haşmetli cemaat.. camiye sanki bir insan seli akıyor.. nefes alacak yer yok. Adamcağızın birine soruyorum:

«Amca ne zaman girdiniz camiye?..»

Şaşırtıyor cevabı beni.. Sabah namazı kılmaya girmiş, bir daha çıkmamış. Zaten çıksa da giremezdi. Camiin sadece içi 30 bin kişi alıyor.. dolu.. dışı en az bu kadar.. ya Sultanahmed Meydanı.. Ayasofya'dan Gülhane'ye kadar tıklım tıklım.. trafik akımı durmuş, giren çıkamaz, çıkan giremez bir halde.. hep bir ağızdan tekbirler getiriliyor, dualar ediliyor. Bir delege gelmeye görsün yer yerinden oynuyor sanki.. caminin ilk açılışı dahi bu kadar mümkün değildi ki kalabalık olsun.

Emniyet görevlilerine askeri kuvvetler yardımcı geldi halkın bu heyecanı karşısında.. «Müslüman Türkiye» «Tek yol islâm» «Ayasofya açılsın» «Müslümanlar kardeştir» diyorlar, başka bir şey demiyorlardı. Gelen misafirlerin, çıkan misafirlerin elleri sıkılıyor, sarılınıyor, kucaklanıyordu.

Televizyon tarihi bir vazife yerine getiriyordu.. naklen yayın. Yüzbinin üzerindeki bu cemaatı anında İslâm ülkelerine ulaştırıyordu..

Bu tarihi vâkıa karşısında gözyaşlarını tutamayanlarını gördük, «Bugünleri gösteren rabbimize şükürler olsun» duâlarını yapanlarını «Ayasofyayı eğer açmazlarsa, Allahın lâneti...» beddualarını işittik.

Tekbir üstüne getiriliyordu.. «Müslümanlar kardeştir!» secülarist beyinlere bir şamar gibi yapışıyordu. Delegelerde bihoş bu sıcak, samimi, duygu karşısında..

SHRATON MESCİDİ

Erzurum Senatörü Lütfi Doğan imam olmuş, Necmeddin Erbakan, Oğuzhan Asiltürk, Sivas Milletvekili Vahdettin Karaçorlu bazı milletvekilleri, umum müdürler, emniyet vazifelileri Shraton mescidinde birlikte namaz kılıyoruz. Bir klarnet sesi, sonra kemanla bir fasıl eklendi gürültülerle.. Mescidin kapısını kapattı Davut Doğan, ses içeri girmesin diye. Ama nafile, girdi bütün gayretlere rağmen. Sonra öğrendik ki Çağlayangil delegeler şerefine bir kokteyl veriyormuş.

Aşağı indik.. mankenler geldiler, yarı çıplak.

Delegeler birbirine baktı. Bizi de alıp aralarına odalarına çıktık. Libya'lıların çevirdikleri «İslâmiyetin Gelişmesi» ile ilgili bir filmi seyrettik. Dışişleri her nedense protokolu biliyor da İslâmiyet'i bilmiyor.. Cuma namazında da aynı hatayı tekrarladılar. Bir vazifeli camie giren misafirlere yer gösteriyordu. «Şuraya buyurun, buraya oturmaz mısınız?» der gibi. Bayındırlık Bakanı dayanamadı, kalktı sinirli bir şekilde «Burası sinema mı, hemen burayı terket..» Adam apar topar kalktı gitti.

Herşeye rağmen bir hadise idi konferans memleketimiz için, bir başarı, bir merhale idi. Daha güvenli bakabiliyorduk ilerisi için artık.. Çünkü en başta Kıbrıs tezimizi aynen kabul ettirmiş, İslâm ülkeleri arasında ağırlığımızı ve kardeşliğimizi hissettirebilir hale gelmiştik.

Dünya İslâm Birliği Kâtibi Umumîsi Muhammed Salil el Kazzaz

Konferans bir gün uzatıldı ve çalışmalarına fazladan devam etti. Kıbrıs problemini ve Kıbrıs Türk Müslüman halkının davası hakkında Yedinci İslâm Konferansı Dışişleri Bakanları toplantısı şu kararı alıyordu.

- İslâm Dışişleri Konferansı Dışişleri Bakanları Kıbrıs'ın Türk Müslüman toplumunun lideri ekselâns Rauf Denktaş'ın mazlum halkının adalet, haysiyet ve meşru hakları uğruna giriştiği mücadeleyi dile getiren konuşmasını büyük bir ilgi ve sempati ile dinledikten sonra:
- Kıbrıs'ın kardeş Türk Müslüman toplumunun islâm dayanışmasına katılma istemini memnuniyetle not eder.
- Kıbrıs'ın müslüman Türk toplumunun Kıbrıs Rum toplumu ile birlikte eşit haklarla Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlığında, hükümranlığında toprak bütünlüğünde, bağlantısızlığında ve yabancı askeri üslerden arınmasında müşterek ortak olduğunu destekler.
- Kıbrıs'ın Türk müslüman toplumunun federal bir anayasa çerçevesinde iki toplumun yanyana, barış içerisinde birlikte yaşamalarını temin amacıyla ve toplumlar arası görüşmeler yöntemi ile barışçı siyasi bir hal çaresi bulunması için sarfettiği gayretleri benimser ve kabul eder.
- Kıbrıs sorununun halline değin, Kıbrıs'ın müslüman Türk toplumu temsilcilerinin Kıbrıs Rum toplumu temsilcileri ile birlikte, Kıbrıs meselesinin tartışıldığı her uluslararası forumda eşit haklarla konuşmak istemi husussundaki haklı talebini desteklemeye karar verir.
- İslâm Konferansının bundan böyle yapacağı toplantılara Kıbrıs'ın Türk müslüman toplumu temsilcilerinin katılmaya davet edilmesini kararlaştırır.

Yedinci İslâm Ülkeleri Konferansının aldığı önemli diğer kararlarını da şöylece sıralayabiliriz.

8. Konferans Libya'da önümüzdeki Mayıs ayında yapılacaktır.

- İstanbul'da tarih, sanat ve İslâm Kültür merkezi kurulacak.
- İsraille münâsebetlerimizin kesilmesi.
- Arapçanın mecburi dersler arasına alınması.
- Irkçılığın ve siyonizmin takbihi.
- İşgal altında yaşayan araplara yardım.
- Başka devletlerden zorla alınan sanat eserlerinin iâdesi.
- İstiklâlleri için mücâdele eden müslüman ülkelere yardım.
- Kudüsteki El Aksa ve İbrahim Câmilerinin kurtarılması.
- Hint okyanusunun, Afrika'nın, Güney Asyanın nükleer silâhlardan arınması ve barış bölgesi ilân edilmesi.
- Filistinin haklarının tanınması.
- Kudüsün yahudileştirilmesinin önlenmesi.
- Kıbrıs halkının istikbali hakkındadır.

FAYSAL'IN GAZETEMİZE DEMECİ

Faysal Suûdi Arabistandaki işlerinin ağırlığı yüzünden konferans çalışmaları biter bitmez gitti. Gitmeden önce kendisi ile Sheraton otelinde bir görüşme yaptık. Türkiye'de bulunmaktan büyük bir memnunluk duyduğunu söyledi:

«Yüzyıllar boyunca Türkiye, İslâmiyeti himâye eden bir kaleydi. Bugün de Türkiye'de her yerde, islâmi bir ruh gördük. Konferansın bütün azâları bunun şuuru içindedirler. Türkiye Konferansa katılmakla, isteklerini kolayca dile getirebilecektir.

arasında sağlam münasebetler mevcuttur. Bu ortak çıkarlar çerçevesinde iki ülkenin birbirine yardımı etmesi devam edecektir.»